

tekst 14

Slechts klein deel jonge daders wordt zware crimineel

In tegenstelling tot wat vaak wordt gedacht, groeit slechts een klein deel van jonge daders van zware delicten door in de zware criminaliteit. Dit blijkt uit onderzoek van de Vrije Universiteit Amsterdam.

De jongeren die later zware criminelen worden, hebben vaker schulden en gebruiken meer drugs dan leeftijdsgenoten die besloten hun criminele carrière te staken.

Volgens de onderzoekers worden beide groepen gekenmerkt door ernstige problemen in het gezin en op school: "Velen van hen groeiden op in gezinnen met financiële problemen waarin weinig structuur werd geboden en waarin de jongeren lang niet altijd op liefdevolle betrokkenheid van moeder of vader konden rekenen." De onderzoekers onderzochten de criminele carrières van duizend jonge daders in Amsterdam.

naar: www.parool.nl van 23 november 2017

Lees tekst 14.

- 1p 22 Welke mogelijke oorzaak voor criminaliteit onder jongeren is te herkennen in tekst 14?
- A erfelijkheid
 - B normvervaging in de maatschappij
 - C problematische jeugd
 - D spanning en avontuur

tekst 15

Openbaar Ministerie (OM) eist cel tegen frauderende zorgbestuurder

Voor de rechtbank van Rotterdam heeft het OM een celstraf van twee jaar, waarvan een half jaar voorwaardelijk, geëist tegen de 38-jarige directeur van een zorginstelling voor verstandelijk gehandicapten.

Onderzoek van de recherche had aan het licht gebracht dat de man elk jaar 600.000 euro overmaakte op bankrekeningen van hemzelf en zijn vriendin.

De hoofdverdachte moet het ook verboden worden na het uitzitten van zijn gevangenisstraf gedurende vijf jaar een functie in de zorg uit te oefenen, betoogde de officier van justitie.

Zij verweet de verdachte dat hij op grote schaal zorggeld heeft verspild dat bestemd was voor kwetsbare personen.

naar: www.nos.nl van 17 november 2017

Lees tekst 15.

- 1p 23 Hoe heet dit betoog van de officier van justitie?
- A getuigenis
 - B pleidooi
 - C requisitoir
 - D vonnis

Zie tekst 15.

- 1p 24 Welke soort criminaliteit is te herkennen in tekst 15?
- A georganiseerde misdaad
 - B heling
 - C veelvoorkomende criminaliteit
 - D witteboordencriminaliteit

Zie tekst 15.

- 2p 25 Straffen worden niet zomaar geëist, maar hebben een bepaald doel.
→ Welk doel van straffen past het best bij de eis van de officier van justitie in tekst 15?

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Bij de twee jaar gevangenisstraf waarvan een half jaar onvoorwaardelijk past het best ...

Bij het verbod om vijf jaar een functie in de zorg te mogen uitoefenen past het best ...

Zie tekst 15.

- 1p 26 De officier van justitie kan bij de eis uit drie groepen sancties kiezen. Uit welke groep(en) sancties zijn de eisen uit tekst 15 afkomstig?
- A de hoofdstraffen
 - B de hoofdstraffen en de bijkomende straffen
 - C de hoofdstraffen en de maatregelen
 - D de maatregelen en de bijkomende straffen

tekst 16

Hoge Raad houdt veroordelingen in stand

De rechtszaak tegen zes veroordeelden hoeft niet over. Dat heeft de Hoge Raad beslist in een zaak waarbij in 1993 een restauranthouder werd vermoord.

Drie mannen werden in hoger beroep veroordeeld tot ieder tien jaar gevangenisstraf. Drie vrouwen kregen, deels voorwaardelijk, celstraffen tot twee jaar opgelegd wegens medeplichtigheid. Die veroordelingen zijn door het besluit van de Hoge Raad definitief. Alle verdachten hebben hun straf al uitgezeten.

naar: www.nos.nl van 19 december 2017

Lees tekst 16.

- 1p 27 Welke taak van de Hoge Raad is te herkennen in tekst 16?
- A het beoordelen of het gerechtshof de rechtsregels goed heeft toegepast
 - B het overdoen van een rechtszaak van een gerechtshof
 - C het uitbrengen van advies aan de minister van Veiligheid en Justitie
 - D het veranderen van wetgeving door middel van jurisprudentie

tekst 17

Advies: kinderen pas strafbaar vanaf 14 jaar

Kinderen tot 14 jaar moeten niet meer naar de strafrechter als ze iets verkeerd hebben gedaan. Jeugdhulp is een veel beter middel om ze op het rechte pad te krijgen. Dat stelt de Raad voor Strafrechtstoepassing en Jeugdbescherming (RSJ). Op dit moment zijn kinderen vanaf ... strafbaar. De RSJ komt met het advies op aanvraag van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Volgens de RSJ is een aanpassing rechtvaardig en effectief, omdat uit onderzoek en interviews blijkt dat vrijwillige of gedwongen jeugdhulp voor kinderen in deze leeftijdscategorie de voorkeur geniet boven het strafrecht. Ook moet er ingezet worden op voorkoming van crimineel gedrag en op betere jeugdhulp als een jongere wel de fout is ingegaan.

naar: www.ad.nl van 20 december 2017

- 1p 28 Welke leeftijd stond op de puntjes in tekst 17?
- A 10 jaar
 - B 11 jaar
 - C 12 jaar
 - D 13 jaar

Zie tekst 17

- 2p 29 Hieronder staan vijf soorten beleid:
- 1 opsporingsbeleid
 - 2 gevangenisbeleid
 - 3 jeugdbeleid
 - 4 preventief beleid
- Onder welke **twee** soorten beleid valt het voorstel van de RSJ uit tekst 17? Schrijf de juiste nummers op.
- 1p 30 Waarop wil de RSJ in het beleid uit tekst 17 meer nadruk leggen?
- A overmacht
 - B rechtsgelijkheid
 - C repressie
 - D resocialisatie

tekst 18

Strafcursus

De strafcursussen die automobilisten krijgen opgelegd als ze zijn gepakt met drank achter het stuur, hebben minder effect dan werd gedacht. Het werkt niet beter dan alleen een boete, denken onderzoekers.

Ze betwijfelen of de tweedaagse cursussen die het gedrag van de overtreders moeten veranderen zin hebben. De programma's werden tien jaar geleden opgezet omdat automobilisten hun boetes betaalden, maar hun leven niet beterden.

naar: www.ad.nl van 19 januari 2018

- 1p 31 Met welk doel waren de programma's uit tekst 18 opgezet?
- A het afschaffen van lik-op-stuk-beleid
 - B het bestrijden van klassenjustitie
 - C het tegengaan van witteboordencriminaliteit
 - D het voorkomen van recidive

tekst 19

Veroorzaker aanrijding Amsterdam Centraal Station niet vervolgd

De automobilist die op het Stationsplein bij Amsterdam Centraal Station diverse voetgangers aanreed, wordt niet vervolgd.

Het Openbaar Ministerie (OM) heeft besloten de zaak te ... , omdat er geen opzet in het spel was. Onderzoek heeft namelijk uitgewezen dat de man, een diabetespatiënt, onwel was geraakt door een te lage bloedsuikerspiegel.

Door de aanrijding raakten zeven voetgangers gewond.

naar: www.hartvannederland.nl van 30 januari 2018

- 1p 32 Welk begrip moet op de puntjes in tekst 19 worden ingevuld?
- 1p 33 Welk uitgangspunt van het strafrecht is te herkennen in tekst 19?
- A Bij gebrek aan bewijs volgt vrijspraak.
 - B Bij ontoerekeningsvatbaarheid wordt geen straf opgelegd.
 - C Er wordt rekening gehouden met de omstandigheden waaronder het delict plaatsvond.
 - D Iedereen heeft recht op een onafhankelijke rechter.

- 1p 34 De rechten van verdachten zijn vastgelegd in de wet. Welk recht is **niet** in de wet opgenomen?
Een verdachte heeft recht
- A om te weten waar hij van verdacht wordt.
 - B om te zwijgen.
 - C om zelf een officier van justitie te kiezen.
 - D op een advocaat.

tekst 20

Wouter helpt politie

“Ik kwam hier maandagmiddag langs toen ik aan het wielrennen was en zag dat er verderop werd ingebroken”, zegt Wouter. “De bewoonster stond op de oprit en riep dat er inbrekers waren. Ik riep haar toe dat ze de politie moest bellen en draaide mijn fiets om en ben achter ze aangegaan.”

Onmiddellijk fietste hij achter de verdachten aan en hij belde ook met de politie om een goed signalement en de locatie van één van de inbrekers door te geven. “In eerste instantie liepen de twee inbrekers weg, maar daarna sprongen ze op een fiets die klaarstond. Terwijl ik zelf ook met de meldkamer sprak, zette ik de achtervolging in. Ik kon ze volgen tot FloraHolland. Daar kon de politie een van hen klemrijden.”

Een 33-jarige man uit Delft werd aangehouden. De andere verdachte ontkwam.

naar: www.ad.nl van 8 februari 2018

Lees tekst 20.

- 1p 35 De verdachte wordt volgens Nederlands recht behandeld. Hieronder staan zes situaties:
- 1 De verdachte wordt door de minister van justitie ondervraagd.
 - 2 Er wordt proces-verbaal tegen de verdachte opgemaakt.
 - 3 Er wordt besloten of de verdachte langer vastgehouden moet worden.
 - 4 Er wordt besloten of de verdachte voor de rechter moet verschijnen.
 - 5 Er wordt in overleg met de officier van justitie een jury samengesteld.
- Welke situaties passen **niet** bij het Nederlandse recht?
- A 1 en 5
 - B 2 en 3
 - C 2 en 4
 - D 3 en 4

Zie tekst 20.

- 1p 36 Er verschijnen regelmatig cijfers over criminaliteit in de media. Waarin is de inbraak uit tekst 20 in ieder geval opgenomen?
- A in daderonderzoek
 - B in een enquête over onveiligheidsgevoelens
 - C in onderzoek bij slachtoffers
 - D in politiestatistieken

tekst 21

Standpunten van politieke partijen over de bestrijding van criminaliteit

Partij 1

Het is hoog tijd dat er een einde komt aan de liquidatiegolf in de onderwereld. Onschuldige burgers moeten over straat kunnen zonder dat de kogels hen om de oren vliegen. Daarom willen wij het bezit van zware automatisch wapens strenger bestraffen.

Partij 2

Het beter begeleiden van criminelen na het uitzitten van de straf kan voorkomen dat mensen nog eens in de fout gaan.

naar: www.hartvannederland.nl van 6 maart 2017

- 1p 37 Welke uitspraak over tekst 21 is juist?
- A Partij 1 heeft een links standpunt en partij 2 heeft een rechts standpunt.
 - B Partij 1 heeft een rechts standpunt en partij 2 heeft een links standpunt.
 - C Partij 1 en partij 2 hebben beide een links standpunt.
 - D Partij 1 en partij 2 hebben beide een rechts standpunt.

1p 38 Er zijn geschreven en ongeschreven regels.

bord 1

bord 2

Onthouden
Het zijn
kinderen
dit is
een spel
de scheids
is ook
een mens
de coaches
zijn vrijwillig

Je ziet hier twee borden.

Welke uitspraak over de twee borden is juist?

- A Bord 1 gaat over een geschreven regel, bord 2 over een ongeschreven regel.
- B Bord 1 gaat over een ongeschreven regel, bord 2 over een geschreven regel.
- C Beide borden gaan over een geschreven regel.
- D Beide borden gaan over een ongeschreven regel.

2p 39 De lokale en landelijke overheid kunnen maatregelen nemen om criminaliteit aan te pakken. Dat kunnen repressieve of preventieve maatregelen zijn.

Hieronder staan vier uitspraken:

- 1 Er wordt een buurtapp opgericht om de sociale controle te vergroten.
- 2 De boetes voor wildplassen gaan omhoog.
- 3 Stadwachten krijgen de bevoegdheid om bekeuringen uit te schrijven.
- 4 Er komen extra controleurs in de bus.

→ Geef per uitspraak aan of deze onder de repressieve of de preventieve maatregelen valt.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

uitspraak 1 = ...

uitspraak 2 = ...

uitspraak 3 = ...

uitspraak 4 = ...

tekst 22

Bejaarde vrouw slachtoffer van tasjesdief

Een bejaarde vrouw is donderdagavond in Hengelo beroofd van haar handtas. Een 20-jarige man pakte de tas van de bagagedrager van haar fiets. In de handtas zat onder meer de portemonnee van de vrouw. De politie roept getuigen op zich te melden.

naar: www.tubantia.nl van 9 februari 2018

- 2p **40** Hieronder staan vier uitspraken naar aanleiding van tekst 22:
- 1 Er is in de tekst sprake van veelvoorkomende criminaliteit.
 - 2 Dit misdrijf wordt direct opgenomen in de cijfers van een daderonderzoek.
 - 3 De vrouw heeft recht op hulp van de reclassering.
 - 4 De 20-jarige man behoort tot de groep die oververtegenwoordigd is bij deze vorm van criminaliteit.
- Geef per uitspraak aan of deze juist of onjuist is.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.*
- uitspraak 1 = ...
- uitspraak 2 = ...
- uitspraak 3 = ...
- uitspraak 4 = ...

tabel 2

aangiftecijfers bij de politie				
jaar	overvallen	straatroof	woninginbraken	geweld
2006	1905	11 020	71 740	106 300
2007	2165	10 070	68 080	108 895
2008	2395	8910	70 770	105 400
2009	2898	8390	74 130	105 365
2010	2572	8190	82 520	98 810
2011	2272	8400	88 960	98 050
2012	1982	8050	91 930	95 735
2013	1633	7050	87 720	89 265
2014	1267	5460	71 230	84 920
2015	1239	4731	64 560	83 106

bron: CBS van 19 mei 2016

- 1p 41 Welke conclusie naar aanleiding van tabel 2 is juist?
- A Het aantal aangiftes van straatroof is tussen 2006 en 2011 met bijna de helft afgenomen.
 - B Maatregelen om woninginbraak tegen te gaan tussen 2009 en 2012 hebben goed geholpen.
 - C Vanaf 2012 is er sprake van een afname bij alle aangiftecijfers in de tabel.

Let op: de laatste vragen van dit examen staan op de volgende pagina.

tekst 23

Pak dure jas en horloge af!

In Rotterdam gaan dure jassen en chique horloges afgepakt worden als niet duidelijk is hoe die zijn betaald. Het is de nieuwste aanpak in Rotterdam in de strijd tegen criminaliteit. “Een dure Rolex nemen we van een verdachte al regelmatig af. Kleding nog zelden. En dat is vooral bij jeugd een statussymbool. Sommige jongeren lopen nu met jassen van 1800 euro. Ze hebben geen inkomsten, dus de vraag is hoe ze eraan komen”, zegt woordvoerder Paauw.

naar: www.telegraaf.nl van 3 januari 2018

- 1p 42 Op grond waarvan mag men in Rotterdam de maatregelen uit tekst 23 nemen?
- A Iemand wordt gezien als verdachte als het redelijke vermoeden bestaat dat er sprake is van een strafbaar feit.
 - B Jongeren die te dure jassen aan hebben, overtreden een waarde.
 - C Jongeren mogen worden aangehouden, omdat ze vaak ergens van verdacht worden.
 - D Jongeren zijn een sociaal probleem en daar moet tegen opgetreden worden.
- 2p 43 Hieronder staan zes personen en instanties:
- 1 een burgemeester
 - 2 het Openbaar Ministerie
 - 3 het ministerie van Justitie
 - 4 het parlement
 - 5 een kantonrechter
 - 6 een politieagent
- Welke **twee** personen of instanties houden zich bezig met het opsporen van strafbare feiten? Schrijf de juiste nummers op.

Bronvermelding

Een opsomming van de in dit examen gebruikte bronnen, zoals teksten en afbeeldingen, is te vinden in het bij dit examen behorende correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.